

Ústav východoevropských studií FF UK

Posudek vedoucího magisterské práce

Jméno a příjmení autora práce	Mgr. Adriana Kokuňková
Studijní obor	Východoevropská studia
Název práce	Kozácký mýtus a jeho role ve formování ruského historického vědomí 19. století
Vedoucí práce	PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.

Povinné hodnocení

	1	2	3	4	5
Struktura práce	<u>X</u>				
Formální podoba práce	<u>X</u>				
Stylová a jazyková úroveň	<u>X</u>				
Výběr literatury		<u>X</u>			
Teoretické zpracování tématu		<u>X</u>			
Vlastní přínos práce, osobní zaujetí tématem	<u>X</u>				
Kreativita, původnost zpracování		<u>X</u>			
Splnění zadání práce	<u>X</u>				
Přínos práce pro daný obor		<u>X</u>			

Dodatečné poznámky a připomínky

Posuzovaná práce představuje solidní, pečlivou analýzu vybraných prací klíčových ruských historiků 19. a počátku 20. století s ohledem na formování obrazu ukrajinských kozáků. Za přínosné a inovativní pokládám uchopení tématu a strukturování diplomové práce na tři hlavní kapitoly odpovídající třem motivům kozáků jako ochránců pravoslaví, jako nepřátel ruského státu a jako obránců sociálně-národních práv. Diplomátka ilustruje své poznatky řadou citátů, které se rozhodla důsledně přeložit do češtiny. V této souvislosti musím vyzdvihnout jazykovou kulturu a precizní formální úpravu textu nehledě na občasná přehlednutí a neobratnosti (chybné datum Lublinské unie na s. 8, slovní spojení „ukrajinských občanů“ na s. 46, označení Andrusovského příměří za „rusko-polský pakt“ – s. 47, pod vlivem ruštiny občasná používání slova „vybrat“ ve smyslu zvolit atd.). Za slabší stránku hodnoceného textu považuji příliš stručnou a vágní charakteristiku metody práce (s. 9 – „metoda analýzy a následné komparace textů“), stejně jako chybějící teoretické vymezení ústředního pojmu „mýtus“. Autorka se možná až příliš soustředí na konkrétní pasáže ke kozácké problematice bez zohlednění širšího kontextu proměn ruské historiografie 19. století. Nehledě na dílčí připomínky mohu celkově konstatovat, že Adriana Kokuňková naplnila cíle, jež si v zadání práce vytkla.

Otázky k obhajobě

Objevuje se v analyzovaných textech v souvislosti s přístupem ruského státu vůči kozákům přímá kritika politiky carské vlády (např. Andrusovské příměří z roku 1667 a souhlas s rozdělením ukrajinského území, omezování autonomních kozáckých práv)? Nacházejí ruští historici příčinnou souvislost mezi touto politikou a změnami v postojích ukrajinských kozáků vůči Moskvě?

U některých historiků autorka konstatuje, že motiv obrany práv lidu se v obrazu ukrajinských kozáků výrazně objevuje už na konci 16. století, zároveň krátce poté – v době ruské Smuty počátku 17. století u týchž historiků nachází silné kořistnické motivy kozácké politiky (např. S. F. Platonov). Lze tyto kontradiktorní postoje vysvětlit faktem, že v prvním případě kozáci bojovali s Polskem a v druhém útočí na Moskvu, nebo roli hrály další faktory?

U některých hetmanů se setkáváme s jejich pozitivním hodnocením jako obránců pravé víry či práv lidu a s ostrou kritikou jejich politiky vůči ruskému státu (Ivan Vyhovskij či Petro Dorošenko). Jak se uvedený výrazný rozpor v konečném důsledku projevuje na jejich celkovém obrazu jako historických postav?

Jak stereotypní představy, které se v přístupu k ukrajinským kozákům opakovaně vyskytují v ruské carské historiografii, hodnotí současní autoři, jejichž práce diplomátka využila?

Kapitoly věnované kozákům jako obráncům pravoslaví a obráncům lidu časově končí druhou polovinou 17. století. Jakou roli uvedené motivy hrají v interpretaci politiky Ivana Mazepy?

Jednoslovné hodnocení práce:

výborně

Podpis vedoucího práce

Pracoviště vedoucího práce
Ústav východoevropských studií FF UK